

Na osnovu člana 12 stav 4 Zakona o zaštiti dobrobiti životinja ("Službeni list CG", br. 14/08 i 47/15), Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja donijelo je

Pravilnik o bližim uslovima koje treba da ispunjavaju objekti i oprema za držanje i uzgoj pilića za tov*

Pravilnik je objavljen u "Službenom listu CG", br. 72/2016 od 18.11.2016. godine, a stupio je na snagu 26.11.2016.

* U ovaj pravilnik prenijete su odredbe Direktive Savjeta 2007/43/EZ o utvrđivanju minimalnih pravila za zaštitu pilića koji se uzgajaju za proizvodnju mesa.

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se bliži uslovi koje treba da ispunjavaju objekti i oprema za držanje i uzgoj pilića za tov (u daljem tekstu: pilići) i način njihovog držanja.

Član 2

Ovaj pravilnik ne primjenjuje se na gazdinstva u kojima se drže i uzgajaju:

- manje od 500 pilića;
- priplodna jata pilića;
- pilići u ekstezivnom zatvorenom i slobodnom uzgoju;
- pilići po metodama organske stočarske proizvodnje;
- pilići u inkubatorskim stanicama.

Član 3

Izrazi upotrijebljeni u ovom pravilniku imaju sljedeća značenja:

- a) pile je životinja vrste Gallus gallus koja se uzgaja za proizvodnju mesa;
- b) gazdinstvo je mjesto proizvodnje na kojem se pilići drže i uzgajaju;
- c) živinarnik je objekat na gazdinstvu u kojem se drži jato pilića;
- d) korisna površina za pile je površina koja je prekrivena prostirkom na kojoj pilići borave i koja je stalno dostupna pilićima;
- e) gustina naseljenosti je ukupna tjelesna masa (živa vaga) pilića koji su smješteni u istoj smještajnoj jedinici u isto vrijeme, po kvadratnom metru korisne površine;
- f) jato je grupa pilića koja se drži u jednoj smještajnoj jedinici objekta u isto vrijeme;
- g) stopa dnevnog mortaliteta je broj pilića koji su uginuli u istoj smještajnoj jedinici objekta istog dana i/ili koji su usmrćeni iz zdravstvenih ili drugih razloga, podijeljen sa ukupnim brojem pilića u toj smještajnoj jedinici, u tom danu, pomnožen sa 100;
- h) stopa kumulativnog dnevnog mortaliteta je zbir stopa dnevnih mortaliteta.

Član 4

- (1) Pilićima hrana treba da bude stalno dostupna, a mogu se hraniti i redovnim obrocima.
- (2) Pilićima hrana se ne može uskraćivati više od 12 sati prije očekivanog vremena klanja.
- (3) Pojilice i hranilice u objektu za držanje i uzgoj pilića postavljaju se i održavaju tako da se prosipanje tečnosti i hrane svede na najmanju moguću mjeru.

Član 5

- (1) Objekti u kojim se uzgajaju pilići treba da budu osvijetljeni, sa intenzitetom svjetlosti od najmanje 20 luksa, mjereno u nivou očiju pilića i da osvijetljava najmanje 80% korisne površine pilića, a intenzitet osvijetljenja može da se privremeno smanji, po preporuci veterinara.
- (2) Sedam dana od smještaja pilića u objekat do tri dana prije klanja, osvijetljenje treba da bude takvo da u toku 24 sata najmanje šest sati ukupno bude period mraka, s tim da period neprekidnog mraka traje četiri sata.

Član 6

(1) Ventilacija u objektu treba da bude dovoljna da spriječi pregrijavanje prostorija i da u kombinaciji sa sistemom za grijanje spriječi visoku vlažnost vazduha.

(2) Nivo buke u objektu treba da bude sveden na najmanju moguću mjeru.

(3) Sva oprema u objektu, a naročito ventilatori i oprema za hranjenje, treba da bude izgrađena, postavljena i održavana na način da se buka svede na minimum.

Član 7

Pilići treba da imaju pristup prostirci, koja treba da bude suva i rastresita na površini.

Član 8

(1) Pilići treba da se obilaze dva puta dnevno.

(2) Pilići koji su ozbiljno povrijeđeni ili imaju simptome oboljenja (otežano kretanje, izraženi ascites ili malformacije), tretiraju se na odgovarajući način ili se odmah usmrćuju na human način.

(3) Radi sprečavanja kljucanja perja i kanibalizma pilićima mlađim od deset dana mogu se skraćivati kljunovi.

Član 9

Djelovi objekata, opreme ili pribora koji su u dodiru sa pilićima čiste se, a prije ponovnog naseljavanja objekta vrši se detaljno čišćenje i dezinfekcija objekta i zamjena prostirke novom.

Član 10

(1) U objektu u kojem se uzgajaju pilići maksimalna gustina naseljenosti pilića može da iznosi 33 kg/m².

(2) Izuzetno, od stava 1 ovog člana, u objektu u kojem se uzgajaju pilići gustina naseljenosti može se povećati pod uslovom da ne prelazi 39 kg/m² i ukoliko vlasnik, odnosno držalac koji uzgaja piliće čija je gustina naseljenosti veća od 33 kg/m² obezbijedi da ventilacioni sistem i sistem za zagrijavanje i hlađenje objekata omogućava da:

1) koncentracija amonijaka ne prelazi 20 ppm i da koncentracija ugljendioksida ne prelazi 3000 ppm, mjereno u nivou glave pilića;

2) temperatura vazduha u objektu ne prelazi spoljašnju temperaturu više od 3°C, ako je spoljašnja temperatura izmjerena u hladu viša od 30°C;

3) relativna vlažnost vazduha u objektu izmjerena tokom 48 sati ne prelazi 70%, ako je spoljašnja temperatura ispod 10°C.

Član 11

(1) Vlasnik odnosno držalac pilića treba da vodi evidenciju o ishrani, lijekovima kojim su liječeni i broju uginulih pilića nađenih tokom svake kontrole.

(2) Pored evidencije iz stava 1 ovog člana vlasnik, odnosno držalac pilića vodi i posebnu evidenciju, za svaku smještajnu jedinicu u kojoj su smješteni pilići, koja sadrži podatke o:

1) broju pilića;

2) porijeklu pilića;

3) rasi ili hibridu pilića;

4) korisnoj površini za piliće;

5) broju nađenih mrtvih pilića prilikom svake kontrole i uzroku smrti ako je poznat, kao i o broju usmrćenih pilića;

6) broju pilića koji su ostali u jat u nakon prodaje ili klanja;

7) stopi dnevnog mortaliteta i uzrocima mortaliteta ukoliko su poznati;

8) prosječnoj težini pilića u momentu slanja na klanje;

9) broju pilića upućenih na klanje i broju uginulih pilića u vrijeme dolaska u klanicu.

(3) Ako je gustina naseljenosti pilića veća od 33 kg/m², evidencija iz stava 2 ovog člana, treba da sadrži i podatke o stopi kumulativnog dnevnog mortaliteta i o tehničkim pregledima alarmnog sistema i sistema ventilacije.

Član 12

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaju da važe odredbe od čl. 34 do 45 Pravilnika o bližim uslovima koje treba da ispunjavaju objekti i oprema za držanje i uzgoj životinja za proizvodnju ("Službeni list CG", broj 28/11).

Član 13

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 323-309/16-3

Podgorica, 8. novembra 2016. godine

Ministar,

